

РЕШЕНИЕ

№ 5574

гр. София, 13.09.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXIII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 16.06.2023 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Доброслав Руков

**ЧЛЕНОВЕ: Луиза Христова
Мария Шишкова**

при участието на секретаря Александра Вълкова и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **3996** по описа за **2023** година докладвано от съдия Мария Шишкова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 – чл. 228 от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във вр. чл. 72, ал. 4 от Закона за Министерство на вътрешните работи (ЗМВР).

Образувано е по жалба на полицейски орган при 06 Районно управление при Столична дирекция на вътрешните работи (РУ - СДВР), чрез пълномощника – главен юрисконсулт Б. П., срещу Решение № 1062 от 02.03.2023 г. по НАХД № 3827/2023 г. по описа на СРС, НО, 136 състав, с което е отменена Заповед за задържане на лице рег. № 230зз-234 от 13.03.2022 г., издадена от полицейски орган М. Н. Т., на длъжност „разузнавач“ в 06 РУ – СДВР, с която на основание чл.72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР за срок до 24 часа в 06 РУ – СДВР е бил задържан И. П. Т..

В жалбата се изложени съображения за необоснованост и незаконосъобразност на обжалваното решение. Твърди се, че оспорената заповед съдържа всички изискуеми реквизити, включително и пълно описание на фактическите основания на задържането. Застъпено е становище за необоснованост на извода на съда, че към момента на задържането на лицето не са били установени достатъчно данни за извършено от него престъпление, предпоставящо прилагане на принудителната марка по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР. В този аспект се сочи, че фактическото основание за задържането се извежда, въз основа на събраните материали от започнатото разследване по ДП № 435/22 г. по описа на 06 РУ – СДВР, а полицейският орган,

съблюдавайки целите на ограничителната мярка – разкриване на престъплението и недопускане заличаването на следи и относими доказателства, е упражнил законосъобразно правомощията си по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР. Изложени са подробни съображения за неоснователност на изводите на съда за несъобразяване с целта на закона и принципа за съразмерност. Твърди се, че в конкретния казус прилагането на административната мярка е било оправдано поради наличните данни за извършено посегателство срещу личността и надделяващия обществен интерес от своевременно провеждане на обективно, всестранно и пълно разследване. С тези аргументи е обоснована тезата за липса на отменителните основания по чл. 146 от АПК по отношение на процесната заповед за задържане и наличие на основания за отмяна на решението на Районния съд като неправилно и постановено в нарушение на процесуалните правила. Възражава се срещу размера на договореното адвокатско възнаграждение на процесуалния представител на задържаното лице. Претендира се юрисконсултско възнаграждение в полза на СДВР, определено на основание чл. 37 от Закона за правната помощ.

В писмения отговор на ответника, депозиран чрез процесуалния му представител – адв. И. Г., САК, е направено искане касационната жалба като неоснователна да бъде оставена без уважение, а атакуваното с нея решение – потвърдено като допустимо, правилно, обосновано и законосъобразно. Изложени са подробни аргументи за несъответствие на съдържанието на процесната заповед за задържане на лице с изискванията на материалния закон, което е послужило като основание за отмяната ѝ. Поставен е акцент върху съществената разлика между информацията, съдържаща се в заявителски материал и наличието на достатъчно „данни“, които могат да обосноват прилагането на принудителната мярка по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР. В този аспект е посочено, че към момента на издаване на заповедта не са били представени медицински документи, удостоверяващи твърденията за засягане на телесната неприкосновеност на подалия сигнала за престъпление, пропуск, който не може да бъде saniран от последващото събиране на доказателства в хода на воденото разследване. Нещо повече, твърди се, че самият задържан се е явил първи пред органите на полицията, за да сигнализира за посегателство спрямо неговата личност и вместо да получи очакваното съдействие е бил задържан, въпреки липсата на основания за това. Претендират се направените разноски.

Касаторът не участва в съдебното заседание пред настоящата инстанция. В представените по делото писмени бележки, процесуалният му представител поддържа направените искания в касационната жалба и аргументите, с които са обосновани.

Процесуалният представител на ответника по жалбата – адв. И. Г. поддържа становището, изложено в писмения отговор на касационната жалба. Счита, че в конкретния казус задържането на доверителя му представлява полицейски произвол. Позовава се и на института на неизбежната отбрана, който счита за приложим по отношение на конкретната житейска ситуация станала повод за сезирането и намесата на органите на МВР. Претендира разноски за адвокатско възнаграждение в минимален размер.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура е на становище, че жалбата е неоснователна, а атакуваното решение като правилно и законосъобразно следва да бъде оставено в сила.

Административен съд – София-град, X. касационен състав, след като обсъди по

отделно и в съвкупност приложените към делото доказателства, в контекста на становището на страните, преценявайки и наведените касационни основания, прие за установено от фактическа и правна страна :

Жалбата е процесуално допустима – подадена е от процесуално легитимирано лице, по смисъла на чл. 210, ал. 1 от АПК, в предвидения в разпоредбата на чл. 211, ал. 1 от АПК преклузивен срок (съобщението за изготвеното решение е връчено на 13.03.2023 г., а жалбата е заведена в СРС с вх. № 11660 на 23.03.2023 г.), срещу подлежащ на касационна проверка съдебен акт съгласно чл. 72, ал. 4, предл. второ от ЗМВР.

Разгледана по същество жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Обжалваното решение е валидно, допустимо и правилно.

За да постанови съдебния си акт, СРС е приел за установена следната фактическа обстановка:

Със Заповед за задържане на лице рег. № 230зз-234 от 13.03.2022 г. издадена от полицейски орган М. Н. Т., на длъжност „разузнавач“ в 06 РУ-СДВР, на И. П. Т. е наложена принудителна административна мярка (ПАМ) задържане за срок до 24 часа в помещение за временно задържане в 06 РУ- СДВР, на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР. Като фактическо основание за издаване на оспорената заповед е посочено – „...за установяване на съпричасност към извършено престъпление по чл. 129 от НК във връзка с ДП № 435/13.03.2022 г.“. В заповедта е отразен периодът на задържане от 14:15 часа на 13.03.2022 г. до 17:20 ч. на същия ден. Към заповедта е приложена подписана саморъчно от задържаното лице бланкова декларация, в която е посочено, че е запознат с правата си при задържането, че не желае адвокатска защита по негов избор, няма здравословни проблеми, не желае адвокат по реда на Закона за правната помощ, не желае медицински преглед от лекар, не желае за задържането му да бъде уведомяван член на семейството му или друго заинтересовано лице, уведомен е за правото на свиждане и не се нуждае от специална хранителна диета. Извършен е личен обиск на задържаното лице, документиран с приложения протокол, в който са описани всички установени при задържането му вещи. При освобождаване на лицето иззетите вещи са му върнати (разписка от 13.03.2022 г. – л. 14 от делото).

В хода на съдебното производство са приобщени материалите, приложени към ДП № 435/2022 г. по описа на 06 РУ – СДВР, пр. пр. 11535/2022 г. по описа на СРП и ДП № 434/2022 г. по описа на 06 РУ – СДВР, пр. пр. 3570/2022 г. по описа на СРП.

Въз основа на тях, съдът е приел, че ДП 435/2022 г. по описа на 06 РУ – СДВР е образувано на 13.03.2022 г. за разследване на извършено на същата дата престъпление по чл. 129 от НК – причиняване на средна телесна повреда на А. М. Х.. Към материалите от това ДП е приложено Постановление на наблюдаващия прокурор от СРП от 14.10.2022 г., с което на основание чл. 244, ал. 1, т. 1 във в чл. 25, ал. 1, т. 6 от НПК, разследването е спряно доколкото не са установени данни за извършено престъпление от общ характер, включително и за такова, за което е започнато разследването – престъпление по чл. 129, ал. 2 във вр. ал. 1 от НК и по чл. 131, ал. 1, т. 12 от НК.

Описаните фактически обстоятелства са послужили на Районния съд да приеме, че оспорената заповед е издадена от материално и териториално компетентен орган, при спазване на предписаната от закона форма и при наличие на правни основания за издаването ѝ, но при липса на конкретно изложени фактически данни, обосноваващи посоченото в нея правно основание по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР.

Според съда, лаконичното цитиране на номера на досъдебното производство и

разпоредбата от Особената част на Наказателния кодекс се явяват недостатъчни, за да отговорят на изискването за съдържание, по смисъла на чл. 74, ал. 2, т. 2 от ЗМВР. Познавайки се на задължителното тълкуване, дадено в т. 2 на Тълкувателно решение № 4 от 22.04.2004 г. по тълк. дело 4/2002 г. на ВАС, според което липсата на мотиви във всички случаи е основание за отмяна на издадения административен акт, въззивният съд е посочил, че дори и когато действа при оперативна самостоятелност – по целесъобразност, полицейският орган е длъжен да посочи конкретните причини, които обосновават необходимостта от задържане на лице, за да може задържаният да се запознае с данните, сочещи извършване на престъпление и позволяващи му да организира адекватно защитата си. В този смисъл, съдът е констатирал и нарушение на чл. 5 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи, изразяващо се в липса на конкретни данни в заповедта за задържане, с които е обосновано предположението за съпричастност на задържаното лице към деянието, предмет на започнатото разследване. Изложил е аргументи и за неспазване на принципа за съразмерност доколкото макар и краткотрайно – за период от 3 часа, ограничаването на правата на задържаното лице в конкретния казус се явява несъответно на целите, за които е издаден административният акт.

Касационната инстанция споделя изводите, направени в мотивите на обжалваното решение, че задържането на И. П. Т. въз основа на оспорената заповед рег. № 230зз-234 от 13.03.2023 г. не отговаря на основополагащите общи принципи за ограничаване на правото на свободно придвижване - законност и непроизволност. За да отговаря на посочените стандарти упражняването на правомощието по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР изисква от полицейския орган да посочи в Заповедта за задържане на лице не само правното основание, но и да опише конкретни фактически обстоятелства, при които е извършено противоправното деяние, към което твърди да е причастен задържаният. Нещо повече, следва да са изложени и факти относно необходимостта от прилагане на принудителната административна мярка, за да се обезпечи възможността на лицето, чиито права са засегнати да се запознае с основанията за издаване на административния акт. Цитирането на текст от Особената част на Наказателния кодекс и на конкретно досъдебно производство не отговаря на съществения въпрос - въз основа на кои известни факти към момента на издаване на заповедта административният орган приеме, че е извършено общественоопасно, противоправно и съставомерно деяние по чл. 129 от НК, за разследването на което е образувано ДП 435/2022 г. по описа на 06 РУ – СДВР.

От приложените материали към цитираното в заповедта ДП № 435/2022 г. по описа на 06 РУ – СДВР, пр. пр. 11535/22 г. по описа на СРП могат да се направят следните изводи:

1. разследването е започнало, на основание чл. 212, ал. 2 от НПК – с първото процесуално действие, видно от изпратеното, по реда на чл. 212, ал. 3 от НПК, уведомление до СРП от 14.03.2022 г. – разпит на свидетели – очевидци;
2. на 13.03.2023 г. са проведени разпити на лицата: А. Х. (подалият заявителски материал за извършено посегателство спрямо личността му), Н. К. – свидетел-очевидец, приятел на Х. и на задържаното лице И. Т.;
3. преди издаване на заповедта за задържане - на 13.03.2022 г. - 14,15 ч. са проведени разпитите на А. Х. от 13,10 ч. до 13,40 ч. и на задържания Т. от 13,10 ч. – 14,00 ч.;
4. непосредствено преди провеждане на разпитите в сградата на Шесто РУ – СДВР, в периода 12,15 ч. – 12,45 ч., е извършен преглед на А. Х. от екип на Центъра за спешна

медицинска помощ, по време на който е установена „травма на носа“ и му е препоръчано да направи „снимка на носни кости“ като посети спешен кабинет в Пирогов след провеждане на разпита, видно от отразеното във Фиша за спешна медицинска помощ;

5. в приложения лист за преглед на пациент в Спешен кабинет по неврохирургия на УМБАЛСМ Пирогов е отразено, че за времето от 16,11 часа до 16,50 часа на 13.03.2022 г. е направена профилна рентгенография на носните кости на А. Х., въз основа на която е установен „оток на носа“. Не е препоръчана терапия.

6. задържаният Т. е освободен 30 минути след приключване на прегледа на Х. в спешния кабинет на УМБАЛСМ Пирогов – на 13.03.2022 г. в 17,20 ч.

Наблюдаващият прокурор от СРП се е позовал на заключението на изготвена в хода на разследването Съдебно медицинска експертиза, за да приеме, че не са налице доказателства, установяващи съставомерните елементи на престъпление от общ характер по чл. 129, ал. 2 във вр. ал. 1 от НК (Постановление от 14.10.2022 г. за спиране на наказателното производство, на основание чл. 244, ал. 1, т. 1 във вр. чл. 25, ал. 1, т. 6 от НПК). В заключението на СМЕ е отразено, че: „Никъде в медицинската документация не е поставена диагноза „Счупване на носни кости“.

Изложеното дава основание на настоящия съдебен състав да приеме за законосъобразен и съответен на анализа на приложените доказателства, изводът на Районния съд за наличие на отменителните основания по чл. 146, т. 2, т. 3 и т. 5 от АПК на оспорената заповед за задържане на лице, издадена от полицейски орган на Об РУ - СДВР. Липсата на посочени конкретни фактически основания за задържането или действия/бездействия на задържаното лице с основание се сочи от процесуалния му представител за проява на полицейски произвол, който е несъвместим и с константната практика на ЕСПЧ. В заповедта не са обективирани факти или обстоятелства, които позволяват да се презюмират извършени действия от лицето, спрямо което е постановена принудителната мярка по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, в нарушение на установения ред, осъществяващи елементи на престъпление от общ характер, за което следва да се води разследване по реда на НПК. Приложената мярка за принуда освен фактически необоснована е и несъответна на целта на закона. Нарушен е основният принцип за съразмерност по чл. 6 от АПК, доколкото прилагането на мярката по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР следва да е необходимо за постигането на законовите цели. В настоящия казус нито е обосновано, нито е доказано, че за постигане на предвидените от закона цели е било необходимо задържането на И. Т..

По изложените съображения обжалваното решение като правилно следва да бъде оставено в сила.

С оглед изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК касаторът следва да бъде осъден да заплати на ответника, направените разноски за адвокатско възнаграждение на процесуалния му представител. По делото е представен Договор за правна защита и съдействие, в който е отразен размер на заплатено възнаграждение за касационното производство 750 лева, надвишаващ почти два пъти възнаграждението, платено за процесуалното представителство пред въззивния съд. Отчитайки фактическата и правна сложност на конкретния казус, процесуалното участие на пълномощника в касационното производство – изготвяне на писмен отговор на касационната жалба и участие в едно съдебно заседание, както и изявлението му за присъждане на разноски в минимален размер, настоящият съдебен състав счете за

основателно възражението за прекомерност, направено от процесуалния представител на касатора в жалбата и приложените писмени бележки. На основание чл. 78, ал. 5 от ГПК във вр. чл. 144 от АПК и чл. 35а от Наредба № 1/2004 г. в тежест на касатора следва да бъде възложено заплащането на сумата от 300 лева за процесуалното представителство на ответника в касационното производство.

Разпоредбата на чл. 72, ал. 4, изр. второ от ЗМВР сочи, че решението на районния съд подлежи на касационно обжалване, по реда на АПК, което предпоставя приложимостта на нормата на чл. 227а от АПК. Към делото не е приложен документ за внесена държавна такса от СДВР, в размер на 70 лева, за образуване на касационното производство, поради което касаторът следва да бъде осъден да я заплати в полза на бюджета на Съдебната власт по сметка на Административен съд – София - град.

Мотивиран от изложеното и на основание чл. 221, ал. 2 от АПК, Административен съд – София – град, XXIII касационен състав

Р Е Ш И :

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 1062 от 02.03.2023 г. по НАХД № 3827/2023 г. по описа на СРС, НО, 136 състав.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на И. П. Т. от [населено място],[жк], [улица], направените разноски за процесуално представителство в касационното производство в размер на 300 (триста) лева.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати в полза на бюджета на Съдебната власт по сметка на Административен съд – София – град, на основание чл. 227а от АПК, държавна такса за разглеждане на касационната жалба против постановеното решение по НАХД № 3827/2023 г. по описа на СРС, НО, 136 състав, в размер на 70 (седемдесет) лева.

РЕШЕНИЕТО е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.